

Milieu-incident? BOT-mi staat paraat!

De BOT-mi instituten

VROM | Inspectie
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

landbouw, natuur en voedselkwaliteit
Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Rijkswaterstaat

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Defensie

voedsel en waren autoriteit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

KNMI
NEDERLANDS INSTITUUT FYSIEKE VEILIGHEID - Omw.

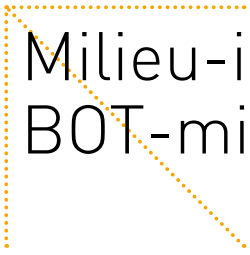
NVBR

rivm

RIKILT
INSTITUTE OF FOOD SAFETY
WAGENINGEN UR

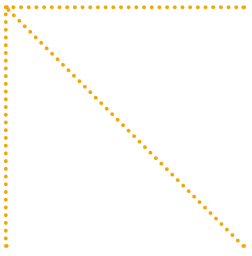
DCMR
Rijswaterstaat

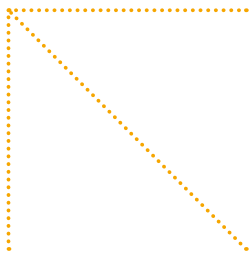

Milieu-incident? BOT-mi staat paraat!

De BOT-mi instituten

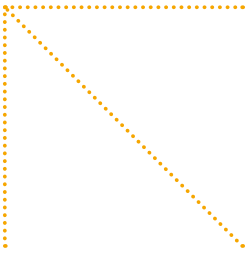
Bij calamiteiten met gevaarlijke stoffen is snel en deskundig advies essentieel. De nadelige gevolgen voor de volksgezondheid en het milieu moeten immers zoveel mogelijk beperkt worden. Lokale, regionale landelijke en internationale crisisteams kunnen rekenen op het Beleidsondersteunend Team milieu-incidenten (BOT-mi). Dit team bundelt de kennis en ervaring rondom ongevallenbestrijding en gevaarlijke stoffen van tien gespecialiseerde en organisaties. Deze samenwerking voorkomt tegenstrijdige adviezen vanuit de overheid. Het BOT-mi geeft een afgestemd advies, gebaseerd op de behoeften van het betreffende crisisteam. Maatwerk is het sleutelwoord.

Een ongeval bij het vervoer van gevaarlijke stoffen, gas- of vloeistoflekkages in de industrie, grote branden.... Ze kunnen grote gevolgen hebben voor mens en milieu. Snel ingrijpen is dus geboden, net als verantwoorde nazorg. Om gerichte maatregelen te kunnen treffen, is echter vaak specialistische kennis op diverse gebieden nodig. Over de verspreiding van gevaarlijke stoffen, de effecten voor de volksgezondheid en voedselveiligheid, de invloed op de lucht- en waterkwaliteit, de mate van giftigheid van de vrijgekomen stoffen. Tien verschillende instituten en hun organisaties leveren hoogwaardige expertise

aan het BOT-mi. Allemaal geven ze adviezen vanuit hun eigen deskundigheid. Het BOT-mi fungeert als centraal loket en voegt de deeladviezen samen tot één samenhangend advies dat alle aspecten van de bestrijding en nazorg belicht. Op die manier kan bij een incident snel en doelmatig worden opgetreden. Het BOT-mi ondersteunt de crisisteams overigens niet alleen in raad, maar ook in daad. Zonodig stuurt het team meetwagens, laat het monsters nemen of voert het metingen uit.

Werkwijze

Elk van de aan het BOT-mi deelnemende organisaties heeft een pool van leden, die in piketdienst voor het BOT-mi werken. De leden blijven scherp door regelmatige trainingen en oefeningen. Treedt er een incident op, dan loggen alle teamleden direct in op een afgeschermd website. Waar ze ook zijn, op elk moment van de dag. De teamleider van het BOT-mi brengt samen met het crisisteam in kaart welke ondersteuning nodig is, en zet die vragen uit bij de BOT-mi-leden. Die informatie wordt omgezet in een afgestemd advies aan het crisisteam – vaak al binnen een uur. Daarnaast kan door de korte communicatielijnen snel specialistische apparatuur aanwezig zijn. Omdat de procedures voor opschaling en coördinatie per veiligheidsregio kunnen

verschillen, zijn er afspraken op maat gemaakt. Daarin is vastgelegd op welke manier de ondersteuning van het team kan worden ingeroepen, hoe er wordt geadviseerd en aan wie.

Hulpverlenings- en crisisbeheersingsorganisaties die een chemische calamiteit bestrijden kunnen 24 uur per dag, 7 dagen per week een beroep doen op het BOT-mi via het Meldpunt VROM: (070) 383 24 25.

Wilt u meer informatie?

Bel dan met:
Stafafdeling crisismanagement
Postbus 16191
2500 BD Den Haag
070-3394602

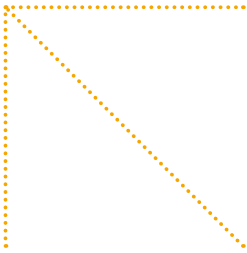
Deelnemende organisaties en hun expertise

Het BOT-mi werd ingesteld door de minister van VROM om de advisering bij het bestrijden van milieu-incidenten te optimaliseren. Het team valt onder het ministerie van VROM, de verantwoordelijkheid van de stafafdeling Crisismanagement van VROM. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu levert een bijdrage aan het BOT-mi via de MOD, het CEV en het NVIC. Het Ministerie van V&W is vertegenwoordigd door het KNMI en de Rijks-

waterstaat Waterdienst. DCMR/LIOGS en de brandweer nemen deel namens het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het RIKILT en de VWA zijn verbonden aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het CEMG is vanuit het ministerie van Defensie betrokken.

Stafafdeling Crisismanagement VROM

Binnen VROM is de stafafdeling Crisismanagement het kruispunt waar expertise en ervaring met het managen van calamiteiten op de beleidsterreinen: drinkwater, milieu, nucleair, rijks- en volkshuisvesting samen komen. De stafafdeling Crisismanagement is onder meer systeemverantwoordelijk voor een aantal samenwerkingverbanden die ten tijde van een calamiteit ingezet kunnen worden, zoals het Beleidsondersteunend team Milieu-incidenten (BOT-mi). De zogenaamde "koude organisatie" van het BOT-mi wordt gefaciliteerd vanuit VROM door de stafafdeling Crisismanagement. Deze 'koude organisatie' houdt zich bezig met alle activiteiten die erop gericht zijn om het team zo goed mogelijk voor te bereiden op een daadwerkelijke respons bij chemische incidenten.

Milieu Ongevallen Dienst (MOD)

Met mobiele meetwagens kan de MOD ter plaatse bemonsteringen en metingen van lucht, water, bodem of stoffen uitvoeren. De monsternames en metingen van de MOD zijn een aanvulling op en verbreding van de standaardmetingen door de brandweer. De MOD kan onder meer meten op 'complexere' stoffen zoals fijn stof, PAK's en zware metalen. Ook kunnen stoffen geïdentificeerd worden bij stankgolven. Op basis van de aard en concentratie van de gemeten stoffen worden adviezen gegeven om de milieurisico's van het incident te beperken of te voorkomen.

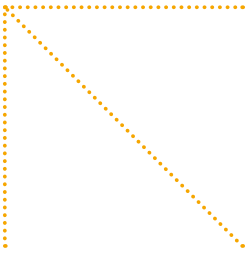

Centrum voor Externe Veiligheid (CEV)

Hoe gevaarlijk is een bepaalde stof? En hoe snel verspreidt hij zich? Antwoorden op dit soort vragen komen van het CEV. Dit centrum heeft hoogwaardige kennis en expertise in huis op het gebied van ongevallen met chemische stoffen en processen en professioneel vuurwerk. Het beschikt over databestanden met gevaarsgegevens van de meest relevante chemische stoffen en kan modelberekeningen leveren over de verspreiding van stoffen. Bij die modellering gebruikt het centrum de meetgegevens van de MOD. Bovendien kan het CEV informatie putten uit een database met gegevens over circa 300 chemische bedrijven in Nederland.

Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC)

Wanneer bij een incident chemische stoffen vrijkomen, of mensen langdurig worden blootgesteld aan fysische of biologische stoffen, is het de vraag welke effecten dat heeft op de gezondheid. Het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC) is gespecialiseerd in het uitvoeren van snelle risicoanalyses en kan informatie geven over mogelijke gevolgen en te nemen maatregelen.

Rijkswaterstaat Waterdienst

Hoe schadelijk zijn de in het water geloosde stoffen en hoe snel en waarheen verspreiden ze zich? Die kennis heeft de Alarmgroep van de Waterdienst, een van de landelijke diensten van Rijkswaterstaat, in huis. Bij calamiteiten brengt dit expertiseteam de gevolgen van chemische, nucleaire en biologische incidenten op de waterkwaliteit en -huishouding in kaart en adviseert over maatregelen. Ook kan de Waterdienst bemonsteringen en analyses laten uitvoeren om de mate van verontreiniging vast te stellen.

Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI)

Om te adviseren over maatregelen om de volksgezondheid te beschermen, zijn nauwkeurige lokale meteorologische gegevens en verwachtingen onmisbaar. Welke route legt de wolk met gevaarlijke stoffen af en waar kunnen de stoffen neerslaan? Dit alles wordt in kaart gebracht door de calamiteitenmeteorologen van het KNMI. Op basis van die gegevens kunnen nauwkeurige verspreidingsberekeningen worden gemaakt.

Instituut voor Voedselveiligheid RIKILT

Het Instituut verricht onafhankelijk onderzoek, vooral voor het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor de Voedsel- en Warenautoriteit. Binnen het BOT-mi geeft het RIKILT adviezen over de gevolgen van incidenten

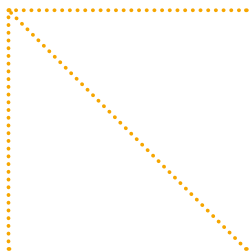
en calamiteiten voor de voedselketen. Met het uitgebreide arsenaal aan hoogwaardige analytische apparatuur en snelle screeningsmethoden kan het instituut metingen verrichten.

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Soms kan een milieu-incident ervoor zorgen dat de voedselveiligheid en/of het dierenwelzijn in het geding zijn. Bijvoorbeeld als er een giftige rookpluim over akkergebieden of veebedrijven trekt. De Voedsel en Waren Autoriteit (VWA), die de publieke keurings- en controle-instellingen op het gebied van food en non-food bundelt, kan dit risico al in een vroeg stadium inschatten. Zonodig stuurt de VWA keurmeesters naar het gebied waar een incident plaats heeft gevonden, om een nadere analyse te verrichten.

DCMR/LIOGS

Binnen de DCMR, de milieudienst van de regio Rotterdam-Rijnmond, adviseert de afdeling Chemisch Advies bij incidenten in de regio. Daarnaast is het Landelijk Informatiepunt Ongevalsebestrijding Gevaarlijke Stoffen (LIOGS), dat de Nederlandse brandweer ondersteunt, ondergebracht bij DCMR. Naast chemische kennis levert DCMR de nodige operationele input aan BOT-mi.

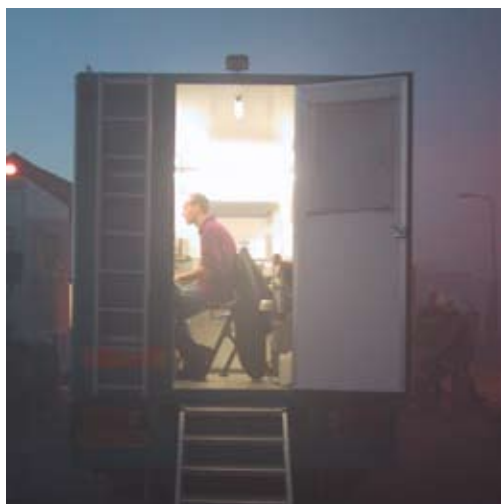

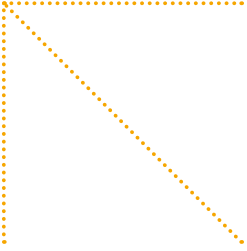
Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR) en Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid (NIFV)

Bij incidenten met gevaarlijke stoffen moeten de verschillende adviezen vertaald worden naar uitvoerbare maatregelen. Daarom is binnen het BOT-mi ook brandweerexpertise beschikbaar. Via de koepelorganisatie van de brandweer NVBR en het kennisinstituut is informatie beschikbaar over de mogelijkheden en beperkingen van lokale hulpverleningsdiensten om ter plekke effectief repressieve maatregelen te treffen. Bovendien kennen beide organisaties de structuur van de ongevals- en rampenbestrijding in Nederland.

Defensie

Het Coördinatiecentrum Expertise Militaire Gezondheidszorg (CEMG) is een bedrijf binnen de Bedrijfsgroep Gezondheidszorg. Deze brengt expertise van binnen en buiten Defensie samen op het gebied van de militaire gezondheidszorg en adviseert binnen Defensie over beschermingsmaatregelen bij Nucleaire, Radiologische, Biologische en Chemische (CBRN) dreigingen/-incidenten. Daarnaast schat de afdeling de gezondheidsrisico's in beoogde oefen- en uitzendgebieden in en adviseert daarover. Binnen BOT-mi kan de expertise ingezet worden bij CBRN-gerelateerde incidenten.

Dit is een gezamenlijke uitgave van de ministeries van VROM, BZK, V&W, LNV, VWS, Defensie en het RIVM, KNMI, Rijkswaterstaat Waterdienst, VWA, RIKILT, DCMR, NVBR en NIFV.

